

Letošní úroda brambor dosáhne okolo 815 tisíc tun, což je o 35 tisíc tun méně než loni. Pro pokrytí poptávky na trhu bude proto nutné ze zahraničí dovést zhruba 150 tisíc tun konzumních brambor, což se s největší pravděpodobností promítne i do výsledné ceny.

Letošní neobvykle chladné jarní počasí mělo za následek opoždění sklizně raných brambor. Člen představenstva Agrární komory České republiky Ing. Petr Hanka k tomu uvádí: „Sklizňová, a tudíž i prodejní sezona čerstvých brambor trvá od začátku června do listopadu, tedy zhruba 25 týdnů. Každý týden zpoždění tak znamená čtyřprocentní výpadek v tržbách.“

Je zřejmé, že opožděná vegetace letos zemědělce citelně zasáhla. Petr Hanka k nesnadné situaci dodává: „Zkrácení sezony o jeden až dva týdny je pro pěstitelů velký problém.“

Nesklizená produkce z první poloviny června tlačila v letních měsících ceny konzumních brambor dolů. O prázdninách byly velkoobchodní ceny v České republice jedny z nejnižších v Evropě a nízké výkupní ceny brambor drtí pěstitele i nyní.

V současné době prodávají pěstitelé kilogram brambor za zhruba 3 koruny. Při nákupu „ze dvora“ spotřebitel za kilogram zaplatí 8 až 10 korun. V maloobchodech české rodiny zaplatí mezi 10 až 15 korunami, v akcích řetězců pak mezi 5 a 9 korunami. „Předpokládáme, že v době, kdy se začne obchodovat s naskladněnou produkcí, dojde k mírnému navýšení farmářské ceny konzumních brambor,“ doplňuje Ing. Josef Králíček, předseda Českého bramborářského svazu.

Plochy konzumních brambor v zemědělském sektoru oproti loňsku mírně poklesly a dosahují 14,5 tisíce hektarů. Tuzemská produkce tak nepokryje celkovou spotřebu a okolo 150 tisíc tun konzumních brambor bude potřeba dovézt ze zahraničních trhů, nejčastěji z Německa, Francie či Holandska. „Důvodem pro potřebu dovozu je kromě nedostatečné výměry pěstebních ploch i dlouhodobě podfinancované technologické zázemí pěstitelů, zejména nedostatek skladovacích kapacit,“ vysvětluje Ing. Petr Hanka. „Cenová nestabilita dělá z konzumních brambor velmi rizikovou plodinu. Aktuální prodejní akce v obchodních řetězcích, kdy se kilogram praných brambor prodává hluboko pod hranicí výrobních nákladů, může vést pěstitele k dalšímu snižování pěstebních ploch,“ dodává.

Dlouhodobým cílem bramborářského sektoru je nicméně nadále stabilizovat a postupně navyšovat produkční plochy brambor a do budoucna tak zajistit i vyšší soběstačnost. Ta se v České republice nyní pohybuje kolem 70-80 %. Čeští zemědělci totiž mnohdy dávají přednost pěstování jiných plodin před bramborami, ať už z důvodu vysoké rizikovosti, vyšší pracnosti či nejistého odbytu. Ministerstvo zemědělství však stále zůstává u svého pozitivního výhledu do budoucna. V souladu se svojí strategií předpokládá, že by Česká republika měla úplné soběstačnosti u této komodity dosáhnout do roku 2030.

Bez podpory zemědělského sektoru se bramboráři neobejdou

K rozšíření produkčních ploch pro pěstování brambor je potřeba dlouhodobá státní podpora pěstitelů. Brambory jsou zařazeny mezi tzv. citlivé komodity, na které zemědělci dostávají vyšší dotace. Vzhledem k velikosti českého trhu jsou ceny zemědělských výrobců výrazně ovlivněny situací v zahraničí a zahraniční hladinu více či méně kopírují. Není výjimkou, že pro mnohé farmáře se pěstování brambor dostalo pod hranici rentability.

V letošním roce bylo zahájeno pěstování a zpracování konzumních brambor v režimu jakosti Q CZ. Ing. Josef Králíček poznamenává: *„Žadatelé (pěstitelé a zpracovatelé konzumních brambor), kteří se do tohoto programu přihlásili a splní na základě certifikace stanovená kritéria, mohou požádat Ministerstvo zemědělství o přidělení ochranné známky Q CZ. Zároveň mohou požádat na základě nového dotačního programu Státní zemědělský intervenční fond o finanční podporu na částečnou úhradu vícenákladů.“* Úspěšný program, o který letos požádalo 106 subjektů, bude pokračovat i v dalších letech.